

سپهر و سرنوشت

(نقش پدیده‌های جوی در تقابل تاریخی ملل)

مؤلف:

محمدرضا بابایی

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

تابستان ۱۳۹۵

سرشناسه	: بابایی، محمدرضا، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدید آور	: سپهر و سرنوشت (نقش پدیده‌های جوی در تقابل تاریخی ملل) / محمدرضا بابایی؛ ویراستار: حسین مومنی فرد.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۲ ص، مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۶۳-۲۳-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیفا
موضوع	: هواشناسی -- تاریخ
موضوع	: Meteorology -- History
موضوع	: جغرافیای نظامی
موضوع	: military geography
موضوع	: هواشناسی -- جنبه‌های نظامی
موضوع	: Meteorology -- military aspects
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. دانشکده فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۵ س ۲/ب/۱۳/۴۸۶۱
رده بندی دبی	: ۵۵۱/۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۷۰۱۳۰۰

عنوان: سپهر و سرنوشت (نقش پدیده‌های جوی در تقابل تاریخی ملل)

مؤلف: محمدرضا بابایی

ویراستار: حسین مومنی فرد

ناظر چاپ: سامان آزاد

طراح جلد: علیرضا قانع

صفحه آرای: سعید واحدیان

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۲۰۲ ص

تاریخ نشر: تابستان ۱۳۹۵

چاپ اول

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مدیریت انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۲۱

www.dafoosaja.ac.ir

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فصل اول

هواشناسی

۱۳	هواشناسی
۱۶	اطلاعات هواشناسی
۱۹	هواشناسی و زندگی

فصل دوم

اهمیت اطلاعات جوی در نبرد

۲۳	جو و تأثیر تاریخی اقوام
۲۴	فرماندهی و کنترل
۲۷	جغرافیای نظامی
۲۹	اطلاعات جوی در نبرد
۴۹	دگرگونی در نبردهای آینده ایجاد تغییرات در جو و هوا

فصل سوم

پدیده‌های جوی و رسالت پیامبران الهی

۵۱	پدیده‌های جوی و امدادهای غیبی
۵۳	توفان، سیل و قوم نوح
۵۷	باد و قوم عاد
۶۱	صاعقه و قوم ثمود
۶۶	حضرت ابراهیم و سرد شدن آتش
۶۷	توفان، صاعقه و اصحاب رس
۷۰	صاعقه و توفان در قوم حضرت موسی
۷۳	باد و حضرت سلیمان

۷۵	نزول باران به برکت وجود رسول خدا (ص) و دعای ابوطالب
۷۷	نزول باران در جنگ بدر
۸۱	باد و سرما در جنگ (احزاب) خندق
۸۳	نزول باران با دعای امیرالمومنین علی (ع)
۸۴	نزول باران با دعای امام حسین (ع)
۸۵	عوامل جوی در صحیفه سجادیه
۸۸	امام رضا (ع) و بارش باران
۸۹	نزول باران با خواندن نماز باران توسط امام حسن عسکری (ع)
۹۱	برف و شبح بهایی
۹۲	آیت اخوانساری و نماز باران
۹۲	آتش افروزی برای آمدن باران

فصل چهارم

پدیده‌های جوی و عملیات نظامی

۹۴	باران و رعد و برق در نبرد دریایی آرت می‌یوم
۹۶	گرما و جنگ ماراتن
۱۰۰	توفان دریایی و جنگ ترموپیل
۱۰۳	توفان و نبرد سالامیس در ۴۸۰ سال قبل از میلاد
۱۰۶	صاعقه در جنگ ایران و روم
۱۰۹	توفان دریایی و حمله مغول‌ها به ژاپن
۱۱۰	عوامل جوی در شاهنامه
۱۱۵	توفان و نبرد قادسیه
۱۱۹	بارش باران در جنگ تیمور لنگ با مغول‌ها
۱۲۳	بایک خرم دین
۱۲۵	بارش باران‌های پی در پی چهل روزه و شکست یعقوب لیث
۱۲۶	سرما و شکست ناپلئون در روسیه

- ۱۲۸..... سرما و نبرد مسکو
- ۱۳۳..... سرما و نبرد استالینگراد
- ۱۳۶..... مه و نبرد اشترلیتز
- ۱۳۹..... مه غلیظ عامل پیروزی
- ۱۴۱..... وضعیت جوی و تعیین زمان حمله در عملیات نرماندی
- ۱۴۴..... استفاده از پوشش برف و اشغال یونان
- ۱۴۶..... حمله نیروی هوایی ژاپن به بندر پرل هاربر
- ۱۴۹..... شطرنج هواشناسی در عملیات میدوی در سال
- ۱۵۱..... در نبرد دریایی جاسک
- ۱۵۲..... در امل جوی و محاصره بصره
- ۱۵۶..... سرما و برف و همدت میرزا کوچک خان
- ۱۵۹..... وضعیت جری و لین هواپیماهای ایران
- ۱۶۱..... شکست آمریکا و بحران طبس
- ۱۷۱..... عملیات توفان صحرا و بارش بی سابقه
- ۱۷۴..... زمینگیر شدن بمب افکن ها
- ۱۷۴..... توفان و عبور از رودخانه
- ۱۷۵..... سرمای طاقت فرسا
- ۱۷۷..... باد و کاروان دریایی پیکو
- ۱۷۷..... ابرناکی و خطا در بمباردمان
- ۱۷۷..... برطرف نمودن مه
- ۱۷۸..... ایجاد باران مصنوعی
- ۱۸۱..... محو دنباله ابر
- ۱۸۲..... آذرخش در غار کرفتو
- ۱۸۳..... بهمن در هانیبال
- ۱۸۵..... خسوف عامل پیروزی
- ۱۸۵..... صاعقه در انبار باروت

۱۸۶.....	پرواز در توفان و معجزه لجستیکی
۱۸۶.....	لغزش برف و مقابله با دشمن
۱۸۶.....	توفان و کاهش توان رزم
۱۸۶.....	بارش و کاهش توان رزم
۱۸۶.....	یخزدگی زمین‌ها عامل پیروزی
۱۸۷.....	باد و بازگشت مواد شیمیایی
۱۸۷.....	یخزدگی رودخانه و افزایش جابجایی
۱۸۷.....	هوای مساعد عامل پیروزی
۱۸۷.....	دید سوء و افزایش توان رزم
۱۸۷.....	باد مخالف و کاهش توان رزم
۱۸۷.....	باران و افزایش توان رزم
۱۸۸.....	انجماد سطح رودخانه و افزایش توان رزم
۱۸۸.....	بارش سیل‌آسا، کاهش دید و کاهش توان رزم
۱۸۸.....	رطوبت شدید و کاهش توان رزم
۱۸۸.....	ابرنواکی و کاهش توان رزم
۱۸۸.....	یخبندان عامل تحرک نیروها
۱۸۹.....	نور خورشید، میزان دید و اصابت به هدف
۱۸۹.....	باد و پرتاب موشک‌های اسکاد
۱۸۹.....	فرار از ابر و ترک هواپیما
۱۹۱.....	نتیجه
۱۹۳.....	منابع

به نام خداوند رنگین کمان خداوند باران، نقل و تکرک خداوند تخته مهربان تپش های بلا و نش های برک

سخن موافق

آیا هرگز شاهد حال روحی یک پزشک پس از انجام یک عمل موفق بوده‌اید؟ آیا به چهره یک تعمیرکار خود را پس از راه اندازی خودرویی در راه مانده نگریسته‌اید؟ آیا هرگز دقت کرده‌اید که پس از پایان کارهای طاق‌گرمایی ساختمانی نظیر دیوارچینی، کاشی کاری و سرامیک کاری و... کارگران بلافاصله دست و صورت خود را شسته به دنبال کارهای شخصی خود می‌روند اما گویی استادکاران عجله‌ای برای رفتن ندارند می‌گویند مادران نیز بیش از آنچه خود می‌پوشند و می‌خورند از پوشش و غذا خوردن فرزندان خود لذت می‌برند. راستی چرا؟ آیا جواب موارد بالا و صدها مورد نظیر آن جز آن است که فرد به صورت عینی نتیجه کار خود را مشاهده می‌کند و از حظ درونی آن برخوردار می‌شود؟

غرض آنکه همه امور جامعه این عینیت را برای مجری آن فراهم نداد زیرا ممکن است اثر و نتیجه عمل فرد به گونه‌ای پدیدار گردد که از نظر زمانی و مکانی فاصله بسیار زیادی با موقعیت فرد داشته و شخص مجری بی‌درنگ نتیجه عملکرد خود را حس نکند.

نمونه یکی از این موارد فعالیت در امور هواشناسی و تهیه و ارائه گزارش هوای یک منطقه یا پیش‌بینی مرتبط با آن است که برای نیروهای درگیر در یک عملیات نظامی بسیار حائز اهمیت است. داده‌های این گزارش می‌تواند موجبات افزایش یا کاهش توان رزمی و یا احتمالاً پیروزی و در نهایت تعیین سرنوشت نبرد را به همراه داشته باشد. به همین دلیل عملکرد نیروهای رزمی

به شدت وابسته به این مولفه‌ها خواهد بود. لذا مولف که نزدیک به یک ربع قرن از عمر خدمتی خود را صرف دانش‌اندوزی در این مسیر نموده است بر آن می‌شود تا ضمن بیان رویدادهای تاریخی، برخی از تأثیرات جوّ و پدیده‌های جوّی را به رشته تحریر درآورد. بدیهی است که بیان این‌گونه رویدادهای جالب و در عین حال خاطره‌انگیز علاوه بر انتقال تجربیات ارزشمند گذشته به نسل کنونی جامعه هواشناسی کشور (نظامی و غیرنظامی) منبع مفیدی برای کاربران اطلاعات جوّی و استفاده دقیق از آن در رزمایش‌ها و نبردهای احتمالی آینده خواهد بود.

مولف خود اذعان می‌دارد که مطالب ارائه شده خالی از نقص نبوده و بنابراین پذیرای تمامی نظریات، پیشنهاد و انتقادات خرد و کلان خوانندگان محترم می‌باشد.

در پایان از اشتراک مساعی، خجسته‌دستان صاحب‌نظر که بر غنای این مجموعه افزودند قدردانی نموده و از اینکه بنابر درخواست‌های فزاینده علمی این عزیزان قادر به ذکر اسامی آنان نیستم، از علاقمندان به موضوع عذرخواهی می‌کنم. بدیهی است مولف از طریق شماره تلفن ۰۹۱۲۷۳۱۴۹۲۲ پذیرای اسدات، پیشنهادات و یا سئوالات احتمالی خوانندگان گرامی خواهد بود.

امید آن که این‌گونه تلاش‌ها در جهت ارتقاء امر آفرینش و آشنایی هر بیشتر با این علم موثر واقع شود و مورد قبول درگاه احدیت و مورد رضایت بقیه عالم قرار گیرد.

محمدرضا بابائی